

Dr hab. Andrzej Moroz, prof. UMK
Prodziekan ds. współpracy z zagranicą, organizacji i rozwoju
Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia
Wydział Humanistyczny UMK
w miejscu

Toruń, 12 grudnia 2023 r.

**Raport i rekomendacje
Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia
opracowane na podstawie
studenckich ankiet i hospitacji zajęć prowadzonych
na Wydziale Humanistycznym UMK w roku akademickim 2022/2023**

W nawiązaniu do Zarządzenia nr 212 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia – uwzględniając opracowane przez prodziekana ds. kształcenia, dra hab. Piotra Sadkowskiego, prof. UMK, w porozumieniu z kierownikami katedr wyniki ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć – przygotowała rekomendacje dotyczące usprawnienia procesu dydaktycznego na Wydziale Humanistycznym UMK.

1. Kluczowe parametry oceny zajęć dydaktycznych

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji procesu dydaktycznego dotyczącego zajęć w roku akademickim 2022/2023 zanotowano, że jedynym wskaźnikiem niższym niż wyniku poprzedniego badania był wskaźnik responsywności ankiet studenckich (23,25% na 20,64%). W pozostałych wypadkach – reszta wskaźników frekwencyjnych (relacja do wyników UMK i relacja do wartości pożądanej) oraz wszystkie wskaźniki oceniające (średnia ocen dla jednostki) – zaobserwowano wzrost wartości.

LP.	KLUCZOWE PARAMETRY OCENY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	DANE JEDNOSTKI
1.	Zwrotność dla jednostki: wartość – odsetek respondentów	20,64%
2.	Zwrotność dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru	
3.	Zwrotność dla jednostki względem UMK	
4.	Zwrotność dla jednostki względem wartości pożądanej: 20% (rok 2023)	
5.	Średnia ocena dla jednostki: wartość – średnia ocena	4,66
6.	Średnia ocena dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru	
7.	Średnia ocena dla jednostki względem UMK	
8.	Średnia ocena dla jednostki względem oceny pożądanej: 4,65 (rok 2023)	

2. Porównanie uzyskanych wyników pomiaru z wynikami z 3 poprzednich pomiarów

Wyniki tegorocznego procesu oceny zajęć dydaktycznych z perspektywy ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć prowadzonych przez pracowników nie odbiegają w znacznym stopniu od wyników trzech wcześniejszych procesów.

Przede wszystkim należy odnotować, że spadła sumaryczna zwrotność ankiet studenckich i w bieżącym badaniu jest ona najniższa w grupie porównywanych wyników (20,64%), co nie zmienia faktu, że jest ona wyższa od średniej uczelnianej (16,90%). Warto również podkreślić, że oceny większości uwzględnionych w badaniu aspektów funkcjonowania uczelni (poza dwoma wskaźnikami) są wyższe niż dane uzyskane w trzech poprzednich badaniach ankietowych. Najwyższy wzrost zanotowano w kategorii kompletności realizacji programu zajęć zawartego w sylabusie przedmiotu (wzrost o 0,04%). Jak można wobec tego przypuszczać, ocena procesu dydaktycznego z perspektywy globalnej nie budzi większego niepokoju i lokuje się na poziomie wartości średnich zanotowanych w skali całego Uniwersytetu. Porównanie bieżącego procesu ankietyzacji z wynikami pomiarów przeprowadzonych w trzech poprzednich latach akademickich prezentuje poniższa tabela.

Czynnik/rok akademicki	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2019/2020
Zwrotność	20,64%	23,25%	25,83%	24,29%
Ogólna ocena zajęć	4,66	4,65	4,59	4,60
Ocena prowadzącego	4,69	4,68	4,63	4,63
Ocena osiągniętych efektów uczenia	4,60	4,58	4,53	4,53
Prowadzący był dostępny dla studentów na konsultacjach	4,79	4,77	4,73	4,73
Prowadzący wykazywał właściwy poziom kultury osobistej	4,75	4,77	4,75	4,73
Prowadzący był zawsze przygotowany do zajęć	4,75	4,73	4,68	4,70
Prowadzący efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na zajęcia	4,65	4,65	4,55	4,58
Prowadzący ocenił studentów sprawiedliwie	4,66	4,65	4,61	4,58
Prowadzący realizował zajęcia w sposób jasny i zrozumiały	4,53	4,52	4,44	4,47
Program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany	4,73	4,69	4,65	4,64
Treść zajęć i sposób ich prowadzenia umożliwiły osiągnięcie zawartych w sylabusie efektów kształcenia	4,58	4,56	4,49	4,50
To były wartościowe zajęcia	4,51	4,48	4,44	4,45

3. Ocena zajęć dydaktycznych według poszczególnych katedr

Wyraźnym elementem ankiet studenckich jest wysoka ocena przypisywana zbiorczo pracownikom według przynależności do określonej katedry Wydziału. Wszystkie jednostki dydaktyczne zostały ocenione powyżej 4,2, z czego zdecydowana większość przekroczyła wartość 4,6.

Jednostka Wydziału Humanistycznego	Ocena
Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców	4,90
Katedra Literatur Słowiańskich	4,89
Katedra Historii Literatury Polskiej i Tradycji Kulturowej	4,86
Katedra Edytorstwa i Literatury Polskiej	4,82
Katedra Teorii Języka	4,81
Katedra Bałkanistyki	4,79
Katedra Literatury i Kultury Krajów Niemieckojęzycznych XIX-XXI Wieku	4,79
Katedra Orientalistyki	4,79
Katedra Języków Słowiańskich	4,77
Katedra Języka Polskiego	4,75
Katedra Literatury, Kultury i Mediów Niemieckiego Obszaru Językowego	4,75
Katedra Językoznawstwa Eksperymentalnego	4,73
Katedra Kulturoznawstwa	4,73
Katedra Literatury, Kultury i Komparatystyki Anglojęzycznej	4,71
Katedra Literatury Amerykańskiej i Przekładu Literackiego	4,70
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej	4,66
Katedra Języka Niemieckiego, Japońskiego i Translatoryki	4,61
Katedra Literaturoznawcza Filologii Romańskiej	4,61
Katedra Literatury Włoskiej i Hiszpańskojęzycznej	4,60
Katedra Języków Romańskich	4,57
Katedra Teorii Literatury i Komparatystyki	4,56
Katedra Antropologii Literatury i Nowych Mediów	4,55
Katedra Filologii Klasycznej	4,55
Katedra Języka Angielskiego i Językoznawstwa Stosowanego	4,29

4. Najwyżej ocenieni nauczyciele akademicy

Podobnie jak w układzie katedralnym również wysoko zostali ocenieni pracownicy prowadzący kształcenie na wszystkich kierunkach studiów Wydziału Humanistycznego. Zdecydowana ich większość została oceniona powyżej 4,0, przy czym pracownicy najwyżej ocenieni przekroczyli wartość 4,92.

Pracownik	średnia ocena
Dr hab. Paweł Tański, prof. UMK	4,99
Dr hab. Magdalena Żabowska, prof. UMK	4,98

Dr Przemysław Sztafiej	4,97
Dr hab. Danuta Kowalewska, prof. UMK	4,95
Dr Magdalena Kowalska	4,94
Mgr Katarzyna Strehlke	4,94
Mgr Barbara Zaremba	4,94
Dr Dorota Antoniewska-Lajus	4,93
Dr Dorota Gutfeld	4,93
Mgr Cajetan Baumann	4,92
Dr Aleksandra Jaworowicz-Zimny	4,92

5. Informacja o stanie realizacji rekomendacji (usprawnień) zadeklarowanych w raporcie z roku poprzedniego oraz efektach wdrożenia tych rekomendacji

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia w badaniu z roku poprzedniego, odnosząc się do wyników ankiet z roku akademickiego 2021/2022, sformułowała pięć rekomendacji szczegółowych. Przede wszystkim ponawianym od wielu lat postulatem jest realizacja działań zmierzających do zwiększenia stopnia zwrotności ankiet studenckich. Komisja zasugerowała, aby efekt ten osiągnąć poprzez kontynuowanie corocznych spotkań studentów z władzami dziekańskimi, których celem jest omówienie wyników wcześniejszych procesów ankietyzacji oraz zwrócenie uwagi na uwzględnianie sugestii studenckich w modyfikacjach programów studiów. Zgodnie z nią rekomendowane spotkania ze studentami odbyły się w marcu i kwietniu 2023 roku. Prócz tego standardowym działaniem podejmowanym przy okazji przeprowadzania procedury oceny zajęć dydaktycznych było zachęcanie studentów do wyrażania swej opinii na temat funkcjonowania procesu dydaktycznego przez władze rektorskie, dziekańskie oraz poszczególnych pracowników prowadzących zajęcia. Wyniki bieżącego procesu pokazują jednak, że podejmowane działania nie przełożyły się na zwiększenie responsywności ankiet.

Wracając kolejny rok z rzędu rekomendacją było wskazanie na potrzebę modyfikacji procedury ankietyzacyjnej w związku z nieadekwatnością niektórych pytań zawartych w formularzu ankiety. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia zwróciła przy tym uwagę na potrzebę wskazywania studentom bezpośredniej zależności między nabywaną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi a ich skutkami praktycznymi oraz odmienności kształcenia na profilu ogólnoakademickim i praktycznym. Z uwagi na złożoność procedury ankietowej i zależność od prawnych rozwiązań podejmowanych na szczeblu rektorskim rekomendacja ta została przekazana Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia. Efektem tego była modyfikacja procedur ankietyzacyjnych, która nie dotyczyła jednakże samego kształtu ankiety. Efekty tej zmiany będą jednak widoczne dopiero w przyszłorocznym badaniu.

Wśród rekomendacji sformułowanych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia w poprzednim badaniu pojawiło się zalecenie związane z dbałością o terminowe umieszczanie w systemach informatycznych uczelni sylabusów przedmiotowych zawierających m.in. jednoznaczne informacje o stosowanych metodach dydaktycznych, zakresie podejmowanych na zajęciach problemów oraz zasadach oceny. W kontekście tej rekomendacji prodziekan ds. kształcenia zalecał przed rozpoczęciem procesu kształcenia w semestrze zimowym roku 2023/2024 uzupełnienie sylabusów przedmiotowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na wstawienie informacji o przebiegu procesu dydaktycznego w określonym cyklu kształcenia. Prócz tego członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia przeprowadzili na

początku semestru zimowego roku akademickiego 2023/2024 audyt wszystkich sylabusów zajęć prowadzonych na Wydziale (protokół tego przeglądu stanowi odrębny dokument). Informacje o niedociągnięciach zostały przekazane osobom prowadzącym oraz władzom dziekańskim. Z tym problemem wiąże się kolejna rekomendacja Komisji dotycząca uwzględnienia w większym zakresie metod aktywizujących studentów i wyrabiających w nich umiejętności praktyczne. Działania takie – zgodnie z sugestią – zostały przeprowadzone na poziomie sylabusów przedmiotowych, a ich ewaluacja miała miejsce podczas dokonanego przez członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia ich przeglądu.

Wśród sformułowanych rekomendacji pojawiła się również sugestia rozmów z pracownikami nisko ocenianymi w procesie ankietyzacji. W tym zakresie stosowne działania są podejmowane na bieżąco przez władze dziekańskie. Przede wszystkim wyniki ankiet są brane pod uwagę podczas procesu ocen okresowych. W sytuacjach wątpliwych komisje oceniające zalecały przeprowadzenie hospitacji zajęć w okresie najbliższym. Dodatkowo w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji miały miejsce rozmowy z pracownikami dotyczące kwestii pojawiających się w ankietach, względnie zgłaszanych bezpośrednio przez studentów. Dotyczy to w sposób szczególny ukrytych komentarzy wskazujących na niewłaściwe zachowania osób prowadzących zajęcia. Zgodnie z procedurą dostęp do tego typu informacji przysługuje jedynie dziekanom wydziałów. Pani Dziekan Wydziału Humanistycznego – po zapoznaniu się z ukrytymi komentarzami – w sytuacjach związanych z niewłaściwym zachowaniem podejmowała się rozmów z pracownikami.

6. Elementy dobrej praktyki dydaktycznej oraz podstawowe problemy wymagające działań naprawczych (usprawniających)

Przeprowadzona procedura oceny zajęć dydaktycznych wskazuje zarówno na pozytywne aspekty realizacji procesu dydaktycznego na Wydziale, jak i jego aspekty negatywne. Uwzględnione uwagi odnoszą się zarówno do osób prowadzących zajęcia, metod kształcenia, jak i elementów programów studiów czy sposobu dokumentowania procesu kształcenia.

A. Elementy dobrych praktyk

- 1) Na ogólnym poziomie zajęcia prowadzone na Wydziale Humanistycznym są oceniane wysoko i bardzo wysoko, o czym decyduje przygotowanie prowadzących, wykorzystanie właściwych metod dydaktycznych oraz życzliwy stosunek prowadzących do studentów;
- 2) Dobrym elementem systemu kształcenia jest stabilny sposób dokumentacyjnego wsparcia procesu dydaktycznego, dzięki czemu studenci otrzymują jasną informację co do zakresu tematycznego przedmiotu czy stosowanych kryteriów oceniania;
- 3) Z analizy ankiet wynika również, że najmocniejszą stroną Wydziału są ludzie. Studenci zwracają uwagę na takie elementy procesu dydaktycznego, jak zaangażowanie nauczycieli akademickich w proces kształcenia, indywidualizację podejścia, ogromną kulturę osobistą, dobrą atmosferę na zajęciach i działania motywujące studentów do pracy, a także swobodę dyskusji i umożliwianie wypowiedzania własnych sądów.

B. Problemy wymagające działań naprawczych

- 1) Pomimo podejmowanych działań ze strony władz dziekańskich w bieżącym roku zanotowano spadek zwrotności ankiet studenckich. Do pewnego stopnia był on związany ze zmniejszeniem się liczby osób studiujących na Wydziale, nie zmienia to jednak faktu, że kontynuowanie prac nad zwiększeniem responsywności jest konieczne. Niska zwrotność ankiet studenckich utrudnia bowiem ewaluację procesu kształcenia oraz zastosowanie odpowiednich procedur jego doskonalenia. Problem ten był wyraźnie

podnoszony przez kierowników katedr w kontekście formułowanych komentarzy do procesu oceny zajęć dydaktycznych.

- 2) Istotnym elementem jest również modyfikacja procesu dydaktycznego na poziomie metod dydaktycznych. Zwraca się bowiem uwagę na wykorzystywanie w większym zakresie metod aktywizujących studentów – co dotyczy również nauki za pomocą metod i technik kształcenia na odległość – wprowadzenie systemów weryfikacji służących pełniejszemu sprawdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się czy posługiwanie się zróżnicowanymi metodami kształcenia. Przy tej okazji podkreśla się potrzebę wyjaśniania studentom celów studiów na profilu ogólnoakademickim i silniejszego akcentowania związku zdobywanej wiedzy (teoretycznej, historycznej, historyczno-literackiej itp.) z przyszłymi zadaniami praktycznymi.
- 3) W pewnej liczbie ankiet zwraca się uwagę na sposób organizacji zajęć, wskazując na – wprowadzany przez niektórych wykładowców – chaos informacyjny, niewłaściwe sposoby kontrolowania czasu zajęć i zaliczeń, zdarzające się niepełne wyjaśnienia problemów podejmowanych podczas zajęć, a także niewłaściwe dobieranie materiałów wspomagających kształcenie. W ankietach znalazły się również komentarze odnoszące się do nakładających się między różnymi przedmiotami treści kształcenia czy do stosowanie niejasnych kryteriów zaliczania i nieobiektywność tego procesu.
- 4) Powtarzającym się kolejny rok z rzędu problemem jest kwestia związana z dokumentacją procesu kształcenia. Zwraca się w tym wypadku uwagę na dwa aspekty tego zjawiska. Przede wszystkim wskazuje się na potrzebę terminowego i szczegółowego uzupełniania sylabusów zajęć i zapoznawania z nimi studentów. Istotne jest, aby w sposób precyzyjny określać w nich przede wszystkim zakres przekazywanych treści programowych, zakładanych do osiągnięcia efektów uczenia się, wykazu literatury przedmiotu, a przede wszystkim warunków zaliczenia. Odrębną kwestią jest uzgadnianie problematyki określonych zajęć z założeniami programowymi realizowanego kierunku oraz prowadzenia zajęć w sposób koherentny z sylabusami przedmiotowymi. Z tym problemem wiąże się również zgłaszana kwestia nieautomatycznego przypisywania studentów do grup zajęciowych.
- 5) Z uwagi na fakt, że zmodyfikowana procedura oceny zajęć dydaktycznych została wprowadzona zbyt późno (24.10.2023), a tym samym bieżący cykl ankietyzacyjny nie mógł uwzględnić zawartych w niej zmian, w procesie ewaluacyjnym uwzględnia się również postulaty dotyczące samej procedury, w tym – w kontekście niskiej zwrotności – rozważenie sposobów zwiększenia zaangażowania studentów w proces ankietyzacji. Prócz tego sugeruje się uwzględnianie, jako rekomendacji wiążących, sugestii pochodzących od większej liczby uczestników danych zajęć oraz rozważenie możliwości udostępnienia pracownikom komentarzy do prowadzonych przez nich zajęć na bieżąco w trakcie ich wprowadzania.
- 6) W jednostkowych wypadkach pojawiają się również komentarze dotyczące sposobu organizacji procesu dydaktycznego, co w sposób szczególny dotyczy dbałości o metody weryfikowania zdobytej przez studentów wiedzy oraz zwracanie uwagi na systematyczność utrwalania opracowanego materiału, jak również na zrównoważone dawkowanie omawianych materiałów.

Niewielki odsetek zawartych w ankietach uwag odnosi się do indywidualnego stosunku osób prowadzących do studentów. Z uwagi jednak na wagę tego problemu jest niezwykle istotne, aby kwestie tej natury każdorazowo stanowiły przedmiot rozmów wyjaśniających.

7. Rekomendacje zmian w programach studiów

Zgodnie z uaktualnioną procedurą oceny zajęć dydaktycznych rekomendacje dotyczące usprawnienia procesu dydaktycznego na poziomie programów studiów są ujmowane odrębnie

w stosunku do działań usprawniających funkcjonowanie systemu, co znajduje odbicie w poniższych zestawieniach.

Lp.	Rekomendacja	Osoba odpowiedzialna	Termin
1.	Zwrócenie uwagi na zmiany procesu kształcenia na poziomie metod w taki sposób, aby służyły w większym stopniu aktywizacji studentów oraz wskazywanie powiązań wiedzy z działaniami praktycznymi	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2024
2.	Zwrócenie większej uwagi na wyeliminowanie powtarzających się na różnych przedmiotach treści kształcenia	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2024
3.	Wskazanie prowadzącym na konieczność realizacji zajęć w sposób uporządkowany – na poziomie systemu komunikacji i zarządzania czasem	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2024
4.	Zwrócenie większej uwagi na zakres wykorzystywanych materiałów dydaktycznych oraz ustalenie jasnych i obiektywnych kryteriów zaliczenia przedmiotu	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2024

8. Rekomendowane działania usprawniające

Z przeprowadzonej analizy ankiet wypełnionych przez studentów w procedurze oceny zajęć dydaktycznych wynikają działania usprawniające funkcjonowanie procesu dydaktycznego na poziomie organizacyjnym

Lp.	Rekomendacja	Osoba odpowiedzialna	Termin
1.	Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia stopnia zwrotności ankiet studenckich przez zachęcanie do ich wypełniania oraz wskazywanie na skuteczność takiej procedury	Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia wspólnie z prodziekanem ds. studenckich i prodziekanem ds. kształcenia	Cykliczne spotkania władz dziekańskich ze starostami poszczególnych roczników studiów oraz z zainteresowanymi studentami – do końca stycznia 2024; Promocja za pośrednictwem mediów

			wydziałowych procedury ankietyzacji przy każdym uruchomieniu badania
2.	Rozważenie możliwości doprecyzowania uwzględnionych w ankietyzacji (np. wartościowości zajęć)	możliwości pytań procedurze rozumienie	Informacja przekazania Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia
3.	Zwrócenie uwagi na terminowe umieszczanie sylabusów zajęć w systemie informatycznym oraz uwzględnianie w nich metod kształcenia i kryteriów oceny , jak również zaznajamiania z nimi studentów w czasie zajęć		Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia, przedstawiciele poszczególnych jednostek w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia
4.	Podejmowanie działań w stosunku do osób naruszających zasady akademickie		Rekomendacja przekazana Dziekanowi WH, kierownikom katedr i koordynatorom kierunków
			W postaci niniejszej rekomendacji
			Wrzesień 2024
			Wiosna 2024

9. Wnioski końcowe. Kluczowe parametry oceny zajęć dydaktycznych

Przeprowadzona w bieżącym roku akademickim ewaluacja będąca wynikiem procesu ankietyzacji przeprowadzonej wśród studentów zgodnie z procedurą oceny zajęć dydaktycznych – i komplementarnie ich hospitacji – wskazuje na generalnie stabilny poziom postrzegania aktywności dydaktycznej pracowników, nieodbiegający w znacznym stopniu od ocen procesu kształcenia w strukturze całego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jak można przypuszczać, część zaproponowanych w ubiegłym roku rekomendacji straciła na znaczeniu, niemniej wiele ze wskazanych problemów nie zostało rozwiązanych w pełnym wymiarze i wymaga dalszych działań. W obecnym badaniu można wskazać cztery kluczowe parametry wymagające szczególnej uwagi w najbliższym czasie:

- 1) Znacznym problemem jest relatywnie **niska zwrotność ankiet studenckich**, niższa od wartości z lat ubiegłych. Sprawia to, że formułowanie wyraźnych rekomendacji jest trudne do realizacji. Wiele uwag zostało bowiem sformułowanych przez niewielkie grupy respondentów, co rodzi przypuszczenie, że nie mają one charakteru reprezentatywnego. Kluczem do rozwiązania tego problemu jest jednak spowodowanie większego zaangażowania studentów w proces wyrażania opinii na temat procesu dydaktycznego.
- 2) Kolejny rok z rzędu wracają postulaty dotyczące **zwiększenia praktycznego wymiaru kształcenia**. Wydają się one w pełni uzasadnione, choć ich ocena powinna być przeprowadzona w kontekście ogólnoakademickiego profilu studiowania realizowanego na większości kierunków studiów prowadzonych na Wydziale

Humanistycznym. Wydaje się w związku z tym, że spełnienie takich postulatów jest możliwe jedynie na poziomie metod dydaktycznych bez naruszania ogólnego profilu kierunku. Działania takie wydają się możliwe i ich zalecenie prowadzącym jest jak najbardziej realne.

- 3) Jak można przypuszczać, zasady konstruowania programów studiów oraz – będące ich elementem – zasady przygotowywania sylabusów przedmiotowych są procesem złożonym i domagają się doprecyzowania na poziomie rozwiązań praktycznych. Część uwag pojawiających się w ankietach studenckich dotyczy bowiem problemów konstrukcji sylabusów przedmiotowych, uwzględniania w nich informacji dotyczących treści kształcenia, zakresu uwzględnianych w nich materiałów dydaktycznych (w tym literatury przedmiotu), a przede wszystkim sformułowania jasnych i logicznych kryteriów zaliczania przedmiotu. W kontekście tych problemów wskazane jest przygotowanie instrukcji dla pracowników, która ułatwiłaby przygotowanie tego elementu dokumentacji procesu dydaktycznego.
- 4) W kontekście powyższego problemu należy rekomendować konieczność weryfikacji opisów przedmiotów na poziomie realizowanych treści kształcenia, dążąc w ten sposób do wyeliminowania zagadnień powtarzających się na różnych przedmiotach. Wydaje się w związku z tym, że konieczne jest dokonanie porównawczego przeglądu sylabusów, skutkującego modyfikacją zakresów treści realizowanych na poszczególnych przedmiotach.

Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia

Dr hab. Andrzej Moroz, prof. UMK